

Kommunstyrelsen
Välståndsnämnden

Datum
2020-03-19

Grundläggande granskning 2019

Kommunens revisorer beslutade den 2 mars att överlämna ovan rubricerad rapport till kommunstyrelsen och välståndsnämnden.

Syftet med den grundläggande granskningen har varit att ge revisorerna underlag för ansvarsprovningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunal-lagen och God revisionsd.

Utifrån de riktlinjer för styrning och uppföljning som finns i fullmäktiges budget samt i reglemente bedömer vi att kommunstyrelse och nämnder till viss del bedrivit sina respektive verksamheter i enlighet med fullmäktiges uppdrag. Den nyinrättade välståndsnämnden har redovisat underskott under 2019. Vi bedömer att välståndsnämnden kan utveckla sin ekonomistyrning genom att kostnadsberäkna vidtagna åtgärder för att synliggöra dess förväntade effekt.

Vidare bedömer vi att kommunstyrelsens uppsiktsplikt kan utvecklas och tydliggöras. Kommunstyrelsen har tagit del av rapportering av nämndens ekonomiska läge. Styrelsen har inte fattat några beslut utifrån rapporteringen.

2019 var första året med ny styrmodell i kommunen. Vi bedömer att det ännu inte är helt tydliggjort hur styrning och uppföljning ska ske inom ramen för den nya styrmodellen. Exempelvis saknas ekonomiska styrprinciper. Det är därför inte tydligt vilka åtgärder styrelse eller nämnd förväntas vidta vid ekonomiskt underskott.

Vi bedömer att styrelse och nämnder till viss del säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering. Det finns utvecklingspotential vad gäller kommunstyrelsens rapportering till fullmäktige. Styrelsen har inte rapporterat sin ekonomi med den intervall som anges i fullmäktiges riktlinje. Vidare framgår inte hur styrelsen och välståndsnämnden har följt upp de politiska inriktningsmålen.

Vi bedömer att styrelse och nämnder i huvudsak tillsett en intern kontroll, men att det finns utvecklingsområden.

Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer:

A

Kommunstyrelsen rekommenderas att:

- Säkerställa att fullmäktiges riktlinjer för uppföljning av verksamhet efterlevs.
- Säkerställa att rutinen för rapportering av ekonomi till fullmäktige efterlevs.
- Säkerställa att en årlig riskanalys av styrelsens verksamheter genomförs och dokumenteras, som grund för styrelsens plan för intern kontroll. Därtill bör styrelsen vara delaktig i framtagandet av riskanalysen.
- Fortsatt utveckla och stärka den interna kontrollen i kommunen. Styrelsen bör tillse att samtliga nämnder bedriver ett arbete med att analysera och hantera risker.

Välståndsnämnden rekommenderas att:

- Säkerställa att fullmäktiges riktlinjer för uppföljning av verksamhet efterlevs.
- Tillse att den årliga riskanalysen dokumenteras som grund för nämndens plan för intern kontroll. Därtill bör nämnden vara delaktig i framtagandet av riskanalysen.
- Säkerställa att åtgärder vidtas för en ekonomi i balans.
- Tillse att ekonomiska åtgärder kostnadsberäknas för att synliggöra vilken effekt de förväntas få.

Miljö- och bygglovsnämnden rekommenderas att:

- Bedriva ett arbete med intern kontroll genom att identifiera och analysera risker i nämndens verksamhet samt ta ställning till hur dessa risker ska hanteras.

Valnämnden rekommenderas att:

- I samband med valår dokumentera en riskanalys samt en plan för intern kontroll. Ett arbetssätt för detta kan till exempel vara att nämnden görs delaktiga i kommun-styrelsens riskanalys och upprättande av plan för intern kontroll. Valnämnden bör även ta del av uppföljningen av internkontrollplanen.

I övrigt hänvisas till rapporten.

KOMMUNENS REVISORER

Ingegerd Helén
Ordförande

Marcus Tonell
Vice ordförande

För kännedom till: Kommunfullmäktiges presidium, välfärdsnämndens presidium, kommunstyrelsens presidium, miljö- och bygglovsnämndens presidium, valnämndens presidium, kommundirektör, funktionschef för ekonomi och upphandling, utvecklingschef och kanslichef.

#

Härryda kommun

Grundläggande granskning 2019

Building a better
working world

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1. Inledning	4
1.1. Bakgrund	4
1.2. Syfte och revisionsfrågor	4
1.3. Revisionskriterier	4
1.4. Metod	4
1.5. Avgränsningar och ansvarig nämnd.....	5
1.6. Styrmodell i Härryda kommun.....	5
2. Kommunstyrelsen	7
2.1. Styrning	7
2.1.1. Sektorsplaner	7
2.2. Kommunstyrelsens uppföljning	7
2.2.1. Kommunstyrelsens uppsiktsplikt.....	9
2.3. Intern kontroll.....	9
2.4. Vår bedömning och rekommendationer	9
3. Valfärdsnämnden	11
3.1. Styrning	11
3.2. Uppföljning.....	11
3.3. Intern kontroll.....	13
3.4. Vår bedömning och rekommendationer	13
4. Miljö- och bygglovsnämnden	14
4.1. Styrning	14
4.2. Uppföljning.....	14
4.3. Intern kontroll.....	14
4.4. Vår bedömning och rekommendationer	14
5. Valnämnden	16
5.1. Styrning	16
5.2. Uppföljning.....	16
5.3. Intern kontroll.....	16
5.4. Vår bedömning och rekommendation	16
6. Beredning <i>Framtidens välfärd och samhällsutveckling</i>	18

6.1. Vår bedömning	18
7. Samlad bedömning.....	19
7.1. Bedömning utifrån revisionsfrågorna.....	19
7.2. Slutsatser.....	19
Bilaga 1. Bakgrund	21
Bilaga 2. Revisionskriterier.....	22
Bilaga 3. Källförteckning.....	23

Sammanfattning

EY har på uppdrag av kommunrevisionen i Härryda kommun genomfört en grundläggande granskning. Syftet med granskningen har varit att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom översiktlig granskning av all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionssted.

De huvudsakliga resultat som framkommit i granskningen är att:

- ▶ Granskningen visar att det finns utvecklingsområden vad gäller den interna kontrollen i kommunen utifrån styrelsens övergripande ansvar för att främja en god intern kontroll. Därutöver finns utvecklingsområden vad gäller nämndernas arbete med riskanalyser och intern kontroll.
- ▶ Det finns utvecklingsområden vad gäller kommunstyrelsens ekonomiuppföljning och rapportering. Därtill finns utvecklingsområden vad gäller styrelsens uppsikt över välfärdsnämnden.

Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer:

Kommunstyrelsen rekommenderas att:

- ▶ Säkerställa att fullmäktiges riktlinjer för uppföljning av verksamhet efterlevs.
- ▶ Säkerställa att rutinen för rapportering av ekonomi till fullmäktige efterlevs.
- ▶ Säkerställa att en årlig riskanalys av styrelsens verksamheter genomförs och dokumenteras, som grund för styrelsens plan för intern kontroll. Därtill bör styrelsen vara delaktig i framtagandet av riskanalysen.
- ▶ Fortsatt utveckla och stärka den interna kontrollen i kommunen. Styrelsen bör tillse att samtliga nämnder bedriver ett arbete med att analysera och hantera risker.

Välfärdsnämnden rekommenderas att:

- ▶ Säkerställa att fullmäktiges riktlinjer för uppföljning av verksamhet efterlevs.
- ▶ Tillse att den årliga riskanalysen dokumenteras som grund för nämndens plan för intern kontroll. Därtill bör nämnden vara delaktig i framtagandet av riskanalysen.
- ▶ Säkerställa att åtgärder vidtas för en ekonomi i balans.
- ▶ Tillse att ekonomiska åtgärder kostnadsberäknas för att synliggöra vilken effekt de förväntas få.

Miljö- och bygglovsnämnden rekommenderas att:

- ▶ Bedriva ett arbete med intern kontroll genom att identifiera och analysera risker i nämndens verksamhet samt ta ställning till hur dessa risker ska hanteras.

Valnämnden rekommenderas att:

- ▶ I samband med valår dokumentera en riskanalys samt en plan för intern kontroll. Ett arbetssätt för detta kan till exempel vara att nämnden görs delaktiga i kommunstyrelsens riskanalys och upprättande av plan för intern kontroll. Valnämnden bör även ta del av uppföljningen av internkontrollplanen.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Enligt kommunallagens 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Styrelse och nämnders ansvar för verksamheten regleras i kommunallagens 6 kap. 6 §. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Bakgrund till granskningen beskrivs mer utförligt i bilaga 1.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den grundläggande granskningen är att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionsred¹. Den grundläggande granskningen syftar till att besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Har kommunstyrelsen och nämnderna säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt?
- ▶ Har kommunstyrelsen och nämnderna säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering? Det vill säga i enlighet med kraven i kommunens styrmodell.
- ▶ Har kommunstyrelsen och nämnderna säkerställt en tillräcklig intern kontroll? Det vill säga i enlighet med kommunala anvisningar.
- ▶ Har kommunfullmäktiges beredning utövat sitt uppdrag i enlighet med kommunfullmäktiges beslut?

1.3. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas från lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning. I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen
- ▶ Kommunfullmäktiges mål och uppdrag
- ▶ Kommunbudget
- ▶ Nämndspecifika reglementen
- ▶ Reglemente för intern kontroll

Revisionskriterierna beskrivs närmre i bilaga 2.

1.4. Metod

Granskningen genomförs genom dialoger med respektive nämnds presidium samt genom dokumentstudier. Granskningens källförteckning finns i bilaga 3.

---

¹ Kommunrevisionen har under 2019 även genomfört fördjupade granskningar och granskningar inom ramen för redovisningsrevisionen som utgör grund för ansvarsprövningen.

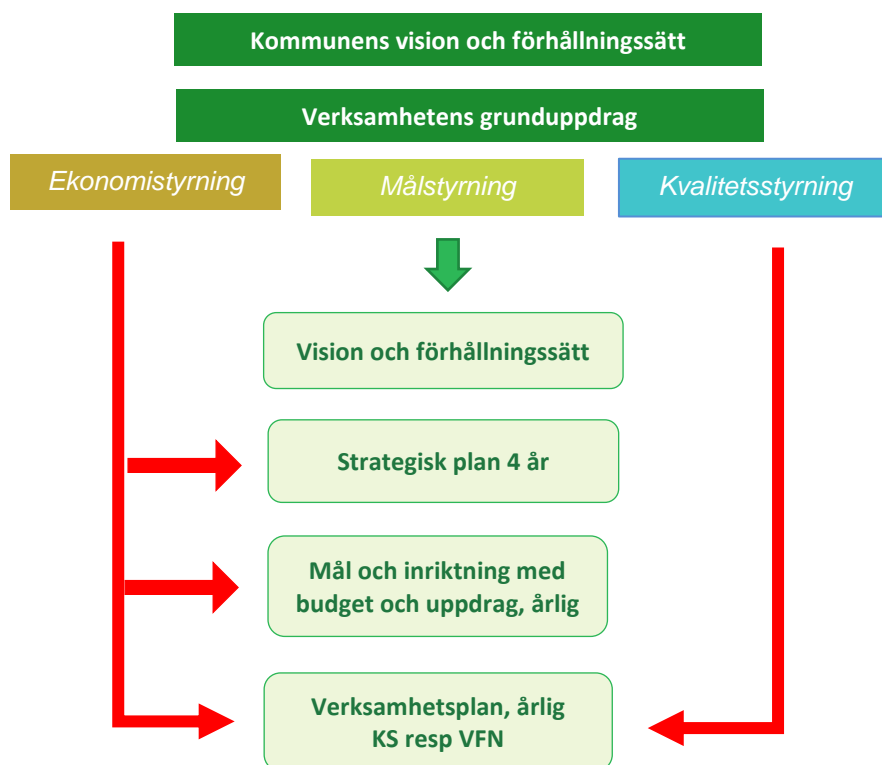
Samtliga intervjuade samt övriga berörda har beretts tillfälle att faktakontrollera rapporten.

1.5. Avgränsningar och ansvarig nämnd

Granskningen avgränsas till att avse kommunstyrelsen, välfärdsnämnden, miljö- och bygglovsnämnden, valnämnden samt kommunfullmäktiges beredning. Överförmyndarnämnden, som är en gemensam nämnd², granskas inom ramen för Mölndals stads grundläggande granskning. Den granskningen redovisas i en separat granskningsrapport. I övrigt avgränsas granskningen till ställda revisionsfrågor.

1.6. Styrmodell i Härryda kommun

Härryda kommun har från och med 2019 en ny organisation och styrmodell. I kommunens nya styrmodell finns numera två verksamhetsnämnder; kommunstyrelsen samt en nyinrättad välfärdsnämnd. Tidigare skedde styrning i kommunen genom politiska inriktningsmål som beslutades av fullmäktige. Kommunstyrelsen bröt ned målen till verksamhetsmål. Till verksamhetsmålen knöts indikatorer inom förvaltningen. Kommunens styrmodell illustreras i figuren nedan:

Figur 1: Härryda kommuns styrmodell

² Den gemensamma överförmyndarnämnden, Överförmyndare i samverkan, omfattar Härryda kommun, Partille kommun, Mölndals stad och Kungsbacka kommun.

I kommunens nya styrmodell finns inga verksamhetsmål. Under 2019 fanns dock fortsatt politiska inriktningsmål beslutade av fullmäktige. De politiska inriktningsmålen för 2019 var färre jämfört med antalet mål tidigare år. Från och med 2020 och framåt finns inte heller några politiska inriktningsmål. Kommunens nya styrmodell är mer tillitsbaserad än tidigare. Styrningen fokuseras i betydligt mindre utsträckning än tidigare på uppföljningsbara mål. Inom ramen för den nya styrmodellen ska verksamhetens *grunduppdrag*, tillsammans med *kommunens vision och förhållningssätt* utgöra den övergripande styrningen.

I verksamhetsplan 2019–2021 har fullmäktige angivit *politiskt prioriterade områden* och *uppdrag* för kommunstyrelsens och välfärdsnämndens verksamheter³. Fullmäktige har avseende 2019 alltså tilldelat styrelse och nämndpolitiska *inriktningsmål*.

Uppdrag till kommunförvaltningen fördelas i verksamhetsplanen till respektive sektor. I verksamhetsplanen beskrivs också respektive verksamhets *grunduppdrag*

Varje sektor ska upprätta en egen årlig plan. Av planen ska framgå hur verksamheten ska följas upp och kvalitetssäkras.

---

³ Miljö- och bygglovsnämnden är en myndighetsnämnd och inkluderas inte i kommunens övriga styrmodell.

2. Kommunstyrelsen

2.1. Styrning

I kommunstyrelsens verksamhetsplan avseende 2019 finns fullmäktiges kommunövergripande mål. Vidare beskrivs politiska inriktningsmål, verksamheternas grunduppdrag och riktade uppdrag.

Av kommunens styrmodell framgår att kommunens vision ska utgöra en del av den övergripande styrningen i kommunen. Kommunfullmäktige antog i december 2018 en *Plan för visionsarbetet*. En styrgrupp bestående av kommunens kommunalråd, presidiet i beredning *Framtidens välfärd och samhällsutveckling*, kommundirektör, utvecklingschef och personalchef har under 2019 arbetat med att ta fram kommunens nya vision. Fullmäktige beslutade om en vision i december 2019. Av *Vision för Härryda kommun* framgår att styrgruppen, och i huvudsak fullmäktiges beredning *framtidens välfärd och utveckling*, under framtagandet av visionen inhämtat synpunkter från kommunens invånare genom att ställa frågor till kommunens invånare. Cirka 60 procent av svaren på visionsfrågorna har besvarats av unga under 24 år.

I dialog med kommunstyrelsens presidium framgår att den ändring av plan- och bygglagen som trädde i kraft under 2018⁴ ännu inte implementerats i kommunens översiktsplan. Arbete pågår med att ta fram en ny översiktsplan. Ändring av plan- och bygglagen kommer att implementeras i den nya översiktsplanen.

2.1.1. Sektorsplaner

Sektorn för samhällsbyggnad har med grund i kommunstyrelsens verksamhetsplan i sin sektorsplan identifierat indikatorer som sektorn ska följa under året. Dessa indikatorer fungerar som verktyg för att kunna följa sektorns måluppfyllelse.

Av *sektorn för teknik och förvaltningsstöds* sektorsplan framgår att uppföljning av sektorns grunduppdrag i huvudsak sker genom en årlig kundenkät samt genom så kallade husmöten med enhetschefer inom sektorn för socialtjänst och sektorn för utbildning och kultur.

2.2. Kommunstyrelsens uppföljning

Alla kommunens sektorer har redovisat ekonomiska underskott under året när exploatering undantagits⁵. Kommunstyrelsen har under 2019 följt upp ekonomin per februari, mars, juni, delår per augusti samt per oktober.

► Månadsuppföljning per mars:

Prognostiserat underskott i kommunens sektorer om –44 miljoner kronor, exklusive exploateringsintäkter. Styrelsen beslutade i samband med uppföljningen att uppdra åt sektorn

---

⁴ Ändringarna avsåg dels krav på att i översiktsplanen synliggöra risk för skador på den byggda miljön, dels att kommunen i en detaljplan får bestämma att det krävs marklov för markåtgärder som kan försämra markens genomsläpplighet.

⁵ Exploatering ska enligt uppgift särredovisas från sektorn för samhällsbyggnad för att exploateringsintäkter inte ska användas som drift av sektorn.

för samhällsbyggnad att återkomma med förslag på åtgärder som kan genomföras under 2019 för en budget i balans. Styrelsen beslutade att delge kommunfullmäktige uppföljningen.

▶ Månadsuppföljning per juni:

Uppdrag om åtgärder för budget i balans inom sektorn för samhällsbyggnad redovisades för styrelsen i samband med månadsuppföljningen per juni. Sektorn för samhällsbyggnads prognostiserade underskott hade då minskat till följd av bland annat ökade intäkter inom plan- och bygglovsverksamheten. Övriga åtgärder avsåg främst vakanshållning av vissa tjänster. Kommunstyrelsen godkände sektorns förslag på åtgärder. Av månadsuppföljningen framgår att underskottet för kommunens sektorer som helhet prognostiserades till –36,2 miljoner kronor per helår. Styrelsen beslutade att delge fullmäktige rapporten.

▶ Delårsuppföljning per augusti:

Prognostiserat underskott i sektorerna om –40 miljoner kronor per helår. Underskotten avsåg huvudsakligen välfärdsnämndens verksamheter. I delårsrapporten redogörs för vidtagna åtgärder med anledning av underskottet. Åtgärderna omfattade översyn av personalkostnader.

▶ Verksamhetsberättelse per augusti med uppföljning av fullmäktiges politiskt prioriterade områden och uppdrag

I delårsuppföljning per augusti följde kommunstyrelsen upp kommunövergripande politiskt prioriterade områden. Till respektive område redovisades vilka åtgärder som vidtagits i linje med uppdraget. Vi noterar att ett politiskt prioriterat område inte följts upp i delårsuppföljningen per augusti⁶.

Vidare följdes uppdrag för sektorn för samhällsbyggnad upp. Samtliga uppdrag följdes upp per augusti. I uppföljningen beskrevs hur sektorn arbetat med de uppdrag som fullmäktige tilldelat sektorn. Bland annat framgick att flertalet uppdrag skulle utredas med hjälp av en extern konsult. Vidare framgick att arbetet med ny översiktsplan fortlöper.

I verksamhetsberättelse per delår skedde uppföljning av samtliga uppdrag som tilldelats sektorn för teknik och förvaltningsstöd. Av uppföljningen framgick hur sektorn arbetat med respektive uppdrag. Av uppföljningen framgick bland annat att utredning har gjorts av tillgänglighetsanpassad badplats samt att utredning av trygghet hos kommuninvånare planerades under hösten 2019.

I fullmäktiges budget 2019 finns ett antal politiska inriktningsmål. Enligt budgetdokumentet ska dessa följas upp i samband med ordinarie uppföljning. Vi noterar att dessa inriktningsmål inte följts upp i verksamhetsberättelse per augusti.

▶ Månadsuppföljning per oktober:

Till månadsuppföljning per oktober togs ingen rapport fram. Uppföljningen redovisades muntligen till kommunstyrelsen med stöd av en bildpresentation. Presentationen avsåg prognos för 2019, budgetavvikelse per nämnd och sektor samt orsak till underskott fördelade per sektor. Därtill redovisades de finansiella målen för god ekonomisk hushållning. Av protokoll

---

⁶ Området avser *Förbättrade möjligheter till styrning och långsiktig planering för bostadsförsörjning och verksamhetslokaler.*

framgår att styrelsen informerats om månadsuppföljningen. Månadsuppföljningen delgavs inte kommunfullmäktige.

▶ Resultat per helår.

I bokslut redovisar sektorn för utbildning och kultur samt sektorn för socialtjänst ett samlat underskott om -22 miljoner kronor. Sektorernas underskott minskade därmed under senare delen av 2019. Vidare redovisar den politiska organisationen underskott om – 2 miljoner kronor.

2.2.1. Kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Av kommunstyrelsens protokoll framgår att styrelsens presidium hållit dialog med presidiet i miljö- och bygglovsnämnden. Anteckningar från dialogen delgavs kommunstyrelsen. Av protokoll framgår också att dialog hållits med de kommunala bolagen Förbo och Härryda Energi.

I intervju med kommunstyrelsens presidium framkommer att uppföljning av välfärdsnämndens verksamhet är en utmaning för kommunstyrelsen. Styrelsen uppger att de ännu inte klargjort hur styrelsen ska följa upp välfärdsnämndens ekonomi. Kommunstyrelsen har under 2019 informerats om ekonomiska underskott inom välfärdsnämndens ansvarsområde i samband med månadsuppföljning per februari, mars, juni, delår och oktober. Utifrån vad granskningen visar har kommunstyrelsen inte vidtagit några åtgärder med anledning av det ekonomiska underskottet inom välfärdsnämndens verksamheter. I kommunen saknas dokumenterade styrprinciper som beskriver hur nämndernas underskott ska hanteras⁷. Vi noterar att kommunstyrelsen inte heller har definierat hur uppsiktsplikten ska utövas i kommunen.

2.3. Intern kontroll

Kommunstyrelsen har antagit en plan för intern kontroll för 2019. Av planen framgår fyra förvaltningsövergripande områden, två områden som avser sektorn för samhällsbyggnad och ett område som avser sektorn för teknik och förvaltningsstöd. Inför framtagande av internkontrollplanen för 2019 gjordes en översiktlig riskanalys genom att kommunens ledningsgrupp diskuterade och sammanställde risker som togs in planen. Riskanalysen dokumenterades inte. Kommunstyrelsen var inte delaktig i arbetet med riskanalysen och fattade inte heller beslut om den.

2.4. Vår bedömning och rekommendationer

Vi bedömer att kommunstyrelsen till viss del bedrivit sitt arbete i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag. Av granskningen framgår inte hur styrelsen arbetat med de politiska inriktningsmålen.

I kommunen saknas dokumenterade ekonomiska styrprinciper som beskriver hur underskott i nämnderna ska hanteras. Enligt det av fullmäktige antagna reglementet har kommunstyrelsen ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen ska ha uppsikt över nämnders verksamhet. Kommunstyrelsen har vid ett flertal

---

⁷ I kommunrevisionens fördjupade granskning av ekonomistyrning inom sektorn för socialtjänst rekommenderades kommunstyrelsen att överväga att utarbeta ekonomiska styrprinciper.

tillfällen under 2019 informerats om välfärdsnämndens ekonomiska underskott. Kommunstyrelsen har dock inte fattat några beslut med anledning av nämndens underskott. Givet kommunens nya organisationsstruktur med två verksamhetsnämnder menar vi att styrelsen kan utveckla sin styrning genom att stärka sin uppsikt över välfärdsnämnden.

Vi bedömer att kommunstyrelsen till viss del säkerställt en tillräcklig rapportering. Enligt styrelsens reglemente ska styrelsen en gång per tertial redovisa hur verksamheten utvecklas under löpande budgetår. Vi noterar dock att ekonomisk uppföljning har genomförts och delgivits fullmäktige per februari, mars, juni samt delårsuppföljning per augusti. Fullmäktige har därav inte fått del av tertialvis uppföljning av kommunstyrelsens verksamhet och ekonomi. Styrelsen har följt upp politiska inriktningar och uppdrag. Däremot, utifrån vad granskningen visar, har styrelsen inte följt upp de politiska inriktningmålen.

Vi ser positivt på att styrelsen utvecklat sitt arbete med intern kontroll genom att besluta om en plan för arbetet. Vi bedömer att kommunstyrelsen i huvudsak tillsett en tillräcklig intern kontroll, men att det finns utvecklingsområden. Enligt kommunallagen ansvarar nämnder för att den interna kontrollen i verksamheten är tillräcklig. Kommunstyrelsen ska därmed se till att den interna kontrollen i den egna verksamheten är tillräcklig. Styrelsen har dessutom, genom sin uppsiktsplikt, ett övergripande ansvar för att övriga nämnder arbetar med sin interna kontroll på ett tillfredställande sätt. Genomförd granskning visar på vissa utvecklingsmöjligheter i kommunens internkontrollarbete. Kommunstyrelsen, liksom övriga nämnder, saknar en dokumenterad riskanalys. Kommunstyrelsen har inte varit involverade i framtagandet av riskanalys för den egna verksamheten. Vi menar att en dokumenterad riskanalys synliggör de risker som identifierats i verksamheten och gör det möjligt att följa nämndens arbete med att hantera dessa risker på ett transparent sätt. Vidare bedriver miljö- och bygglovsnämnden samt valnämnden ett begränsat arbete med intern kontroll. Även om reglemente för intern kontroll inte innehåller anvisningar som rör dessa två nämnder är det styrelsens ansvar enligt uppsiktsplikten i kommunallagen att på ett övergripande plan tillse att nämnderna bedriver ett tillräckligt arbete med intern kontroll.

Utifrån granskningen lämnas följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- ▶ Säkerställa att fullmäktiges riktlinjer för uppföljning av verksamhet efterlevs.
- ▶ Säkerställa att rutinen för rapportering av ekonomi till fullmäktige efterlevs.
- ▶ Säkerställa att en årlig riskanalys av styrelsens verksamheter genomförs och dokumenteras, som grund för styrelsens plan för intern kontroll. Därtill bör styrelsen vara delaktig i framtagandet av riskanalysen.
- ▶ Fortsatt utveckla och stärka den interna kontrollen i kommunen. Styrelsen bör tillse att samtliga nämnder bedriver ett arbete med att analyser och hantera risker.

3. Valfördsnämnden

3.1. Styrning

I valfördsnämndens verksamhetsplan för 2019 finns fullmäktiges kommunövergripande mål och inriktningar. Vidare beskrivs politiska inriktningsmål, verksamheternas grunduppdrag och riktade uppdrag.

Sektorn för utbildning och kultur samt sektorn för socialtjänst har i sina respektive sektorsplaner beskrivit hur arbete med sektorns grunduppdrag ska följas upp. Vidare beskrivs arbetet med de kommungemensamma politiskt prioriterade områdena. Sektorn för utbildning och kultur har tagit fram en plan för när uppföljning ska redovisas till nämnden.

Kommunen har jämförelsevis höga kostnader för fritidshem. Nämndens presidium uppger att kostnaden är hög till följd av politiska prioriteringar. Nämnden vill ha en hög personaltäthet samt utbildad personal inom fritidshemmen.

3.2. Uppföljning

Valfördsnämnden har redovisat ekonomiskt underskott under 2019. Nämnden har följt upp sin ekonomi per februari, mars, juni, delår och per oktober.

Av dialog med valfördsnämndens presidium i december 2019 framkommer att socialtjänstens verksamheter anser sig ha vidtagit de besparingsåtgärder som är möjliga. Vidare uppges i dialog att byggnationen av ett särskilt boende försenats, vilket bidragit till ökade kostnader för kommunens hemtjänstverksamhet. Av handlingar och protokoll framgår att nämndens vidtagna åtgärder med anledning av det ekonomiska underskottet 2019 inte har varit kostnadsberäknade. I dialog med nämnden uppges att nämndens dokumentation ska utvecklas.

▶ Månadsuppföljning per februari:

Prognostiserad budgetavvikelse om –29,4 miljoner kronor. Av rapporten framgår vidtagna åtgärder för att hantera underskottet. Nämnden beslutade i samband med månadsuppföljningen att uppdra åt förvaltningen att vidta åtgärder med anledning av underskottet, samt att återkomma med en redovisning av detta till nämnden. Nämnden delgav månadsrapporten till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

▶ Månadsuppföljning per mars:

Prognostiserad budgetavvikelse om –33,5 miljoner kronor. I samband med uppföljningen redovisades vidtagna åtgärder med anledning av underskottet inom sektorn för utbildning och kultur och sektorn för socialtjänst. Åtgärder inom sektorn för utbildning och kultur handlade om:

- Återhållsamhet i anskaffande av vikarier, inköp och kompetensutveckling,
- Optimerande av antalet öppna förskoleavdelningar i förhållande till antalet barn.
- Anpassning av organisationen inom grundskolan genom att se över gruppstorlekar och prioritering av elevstöd.
- Ökat elevantal på Hulebäcksgymnasiet.

Åtgärder inom sektorn för socialtjänst handlade om:

- Anpassning av bemanning. Under hösten 2019 skulle personalstyrkan minskas med tio årsarbetare.
- Översyn av köpta platser samt upphandling av boende inom funktionsstöd.
- Minskning av personalstyrkan inom integration och arbetsmarknad, från åtta årsarbetare till fyra årsarbetare.
- Omförhandling av dygnspris av befintliga placeringar inom barn och familj.
- Översyn av resor till och från dagverksamhet inom vård och omsorg.

Nämnden beslutade att notera informationen och vidtagna åtgärder. Nämnden delgav kommunfullmäktige rapporten.

- ▶ Månadsuppföljning per juni:

Prognostiserad budgetavvikelse om -32,8 miljoner kronor. Av rapporten framgår att ytterligare åtgärder vidtagits med anledning av det ekonomiska underskottet. Nämnden noterade informationen och delgav fullmäktige rapporten.

- ▶ Delårsrapport per augusti:

Prognostiserad budgetavvikelse om -37,9 miljoner kronor. I delårsrapporten redovisas vidtagna åtgärder med anledning av det ekonomiska underskottet. Nämnden beslutade att godkänna verksamhetsberättelse per augusti och vidtagna åtgärder. Nämnden beslutade att delge kommunfullmäktige rapporten.

- ▶ Verksamhetsberättelse per augusti, uppföljning av fullmäktiges politiska inriktningar och uppdrag.

Fullmäktiges politiskt prioriterade områden och riktade uppdrag till välfärdsnämndens sektorer följs upp i verksamhetsberättelse per augusti 2019.

Samtliga av sektorn för utbildning och kulturs uppdrag följs upp per augusti 2019. I uppföljningen redogörs för sektorns arbete med de respektive uppdragen. Av uppföljningen framgår bland annat att sektorn har utrett samtliga grundskolors kapacitet. Vidare framgår att ett arbete initierats med att utveckla rektorernas pedagogiska ledarskap.

Samtliga av sektorn för socialtjänsts uppdrag följs upp per augusti 2019. I uppföljningen redogörs för sektorns arbete med de respektive uppdragen. Av uppföljningen framgår bland annat att det för 2019 avsatts medel för att se över tillgängligheten till korttidsplatser inom vård och omsorg. Vidare framgår att kompetenshöjande insatser för personal inom sektorn för socialtjänst och sektorn för utbildning och kultur planerats i syfte att motverka och förebygga psykisk ohälsa hos barn och unga.

I fullmäktiges budget finns politiska inriktningsmål som avser välfärdsnämndens verksamhet. Enligt budgetdokumentet ska de politiska inriktningsmålen följas upp inom ramen för ordinarie uppföljning. Vi noterar att välfärdsnämnden inte följt upp de politiska inriktningsmålen i verksamhetsberättelsen per augusti.

- ▶ Månadsuppföljning per oktober:

Prognostiserad budgetavvikelse om –33 miljoner kronor. Nämnden beslutade att notera informationen.

▶ Resultat per helår

Välfärdsnämnden redovisar ett underskott per helår om – 22 miljoner kronor. Underskottet minskade därmed under senare delen av 2019.

3.3. Intern kontroll

Välfärdsnämnden har antagit en plan för intern kontroll. Planen innefattar tre områden vardera avseende sektorn för socialtjänst och sektorn för utbildning och kultur. Inför framtagande av internkontrollplanen för 2019 har enbart en översiktlig riskanalys genomförts genom att kommunens ledningsgrupp diskuterat och sammanställt risker som tagits in i planen. Riskanalysen har inte dokumenterats.

3.4. Vår bedömning och rekommendationer

Vi bedömer att välfärdsnämnden till viss del utfört sitt uppdrag i enlighet med fullmäktiges riktlinjer. Utifrån vad granskningen visar framgår inte hur nämnden har arbetat med de politiska inriktningsmålen. Nämnden har redovisat underskott från månadsuppföljning per februari 2019. Åtgärder som vidtagits har inte bidragit till en budget i balans. Vidtagna åtgärder med anledning av det ekonomiska underskottet har inte varit kostnads- eller effektberäknade.

Vi bedömer att välfärdsnämnden i huvudsak säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering. Enligt det av fullmäktige antagna reglementet ska välfärdsnämnden regelmässigt rapportera till fullmäktige hur verksamhet och ekonomi utvecklas under året. Nämnden har följt upp fullmäktiges uppdrag i budget under året. Dock framgår inte hur nämnden har följt upp de politiska inriktningsmålen.

Vi bedömer att nämnden i huvudsak säkerställt en tillräcklig intern kontroll i sin verksamhet. Enligt kommunallagen ansvarar nämnderna för att den interna kontrollen i verksamheten är tillräcklig. Granskningen visar att den riskanalys som genomförts inför framtagandet av internkontrollplan inte har dokumenterats. Nämnden har heller inte varit involverad i riskanalysen. Vi menar att en dokumenterad riskanalys synliggör de risker som identifierats i verksamheten och gör det möjligt att följa nämndens arbete med att hantera dessa risker på ett transparent sätt.

Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till välfärdsnämnden:

- ▶ Säkerställa att fullmäktiges riktlinjer för uppföljning av verksamhet efterlevs.
- ▶ Säkerställa att åtgärder vidtas för en ekonomi i balans.
- ▶ Tillse att ekonomiska åtgärder kostnadsberäknas för att synliggöra vilken effekt de förväntas få.
- ▶ Tillse att den årliga riskanalysen dokumenteras som grund för nämndens plan för intern kontroll. Därtill bör nämnden vara delaktig i framtagandet av riskanalysen.

4. Miljö- och bygglovsnämnden

4.1. Styrning

Kommunfullmäktige har inte tilldelat miljö- och bygglovsnämnden några mål avseende 2019. Nämnden har heller inte tagit fram några egna mål för verksamheten⁸.

I dialog med nämndens presidium lyfts ett antal utmaningar i nämndens verksamheter. Exempelvis uppges det vara en utmaning för nämnden att tillämpa likabedömning i beslut om förhandsbesked. Det uppges vara en svårighet för nämnden att se ett helhetsperspektiv utifrån exempelvis hur mycket exploatering ett område klarar av.

Vad gäller ärendebelastning framgår av dialog med nämndens presidium att handläggningstiderna håller sig inom lagstiftningens ram om 10 veckor. Nämnden avser ta fram en checklista att tillämpa i samband med ansökningar i bygglovsärenden, i syfte att skapa bättre handläggningsunderlag.

4.2. Uppföljning

Av protokoll framgår att nämnden under 2019 löpande tagit del av information avseende bygglov, domar och överklaganden, kommande detaljplaner, taxa med mera. Nämnden har också tagit del av informationsärenden avseende miljö- och hälsoskydd. Miljö- och hälsoskyddsverksamheten ansvarar för tillsyn av kommunens dricksvatten, utifrån livsmedelslagen. I dialog med nämnden uppges att VA-chefen har gett en informationsgenomgång på nämndens sammanträde.

Nämndens presidium uppger i dialog med kommunrevisionen att ett årshjul håller på att tas fram som struktur för nämndens uppföljning.

4.3. Intern kontroll

I dialog med nämndens presidium uppges att nämnden inte har utarbetat en riskanalys av sin verksamhet. Nämnden har inte heller antagit någon plan för intern kontroll avseende 2019. I kommunstyrelsens plan för intern kontroll finns ingen risk som berör specifikt miljö- och bygglovsnämndens verksamhet.

I dialog med nämndens presidium uppges att nämnden under året diskuterat frågor som rör jäv, bestickning och hot mot nämndens ledamöter.

4.4. Vår bedömning och rekommendationer

Vi bedömer att miljö- och bygglovsnämnden utifrån de krav som fullmäktige ställt i huvudsak har säkerställt en tillräcklig intern kontroll i sin verksamhet, men att det finns utvecklingsområden. Även om kommunens reglemente för intern kontroll inte ställer specifika krav på miljö- och bygglovsnämnden så anger kommunallagen att nämnderna ska ansvara för att den interna kontrollen är tillräcklig. Även om miljö- och bygglovsnämndens verksamhet är begränsad kan det finnas risker som nämnden bör beakta. I syfte att leva upp till

---

⁸ Av kommunens styrmodell framgår inget krav på nämnden att ta fram egna mål.

kommunallagens krav på intern kontroll anser vi följaktligen att nämnden bör analysera, kontrollera och följa upp risker.

I övrigt bedömer vi att miljö- och bygglovsnämnden i allt väsentligt genomfört sitt uppdrag i enlighet med fullmäktiges riktlinjer. Vi bedömer att nämnden i allt väsentligt säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering.

Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till miljö- och bygglovsnämnden:

- ▶ Bedriva ett arbete med intern kontroll genom att identifiera och analysera risker i nämndens verksamhet samt ta ställning till hur dessa risker ska hanteras.

5. Valnämnden

5.1. Styrning

Av valnämndens protokoll och handlingar framgår att nämnden under 2019 arbetat med att genomföra val till Europaparlamentet. Av protokoll framgår vidare att nämnden under året arbetat med revidering av nämndens reglemente. I dialog med nämnden uppges det vara en utmaning att hitta lämpliga lokaler för förrättandet av val. Detta gäller särskilt lokaler för förtidsröstning. Inför Europaparlamentsvalet 2019 hade kommunen fyra lokaler för förtidsröstning. Ytterligare en utmaning för valnämnden är det ökade antalet förtidsröster som medför ett merarbete för röstmottagarna.

Av granskningen framgår att valnämnden tagit fram en kommunikationsplan inför genomförandet av val till Europaparlamentet.

5.2. Uppföljning

Av nämndens protokoll framgår att nämnden utvärderat arbetet med val till Europaparlamentet. Av protokoll framgår att valnämnden uppdragit åt valkansliet att genomföra utvärdering av val till Europaparlamentet 2019 och redovisa detta för valnämnden. Av granskningen framgår inte att valnämnden innan utgången av 2019 tagit del av sådan uppföljning.

5.3. Intern kontroll

Valnämnden har inte antagit någon plan för intern kontroll. Valnämndens verksamhet omfattas heller inte av kommunstyrelsens plan för intern kontroll.

Nämnden har under året hanterat riskmoment i samband med genomförandet av val. Exempelvis framgår av protokoll att deltagande på valnämndens utbildning var obligatorisk för samtliga röstmottagare och att nämnden har diskuterat placering av valsedlar.

5.4. Vår bedömning och rekommendation

Vår bedömning är att valnämnden i huvudsak säkerställt en tillräcklig intern kontroll i sin verksamhet, men att det finns utvecklingsområden. Även om kommunens reglemente för intern kontroll inte ställer specifika krav på valnämnden så anger kommunallagen att nämnderna ska ansvara för att den interna kontrollen är tillräcklig. Även om valnämnden har en tämligen begränsad verksamhet utöver den verksamhet som bedrivs i samband med allmänna val finns risker i nämndens verksamhet. Granskningen visar att valnämnden i viss mån har hanterat risker inför val till Europaparlamentet. Det finns dock ingen dokumenterad plan för hur riskerna ska hanteras. Riskanalysen i sig är heller inte dokumenterad. En dokumenterad plan för internkontroll som vilar på nämndens riskanalys är ett sätt att systematisera och synliggöra nämndens arbete med att hantera risker.

Vi bedömer att valnämnden i övrigt utfört sitt uppdrag i enlighet med fullmäktiges riktlinjer. Vi bedömer att valnämnden tillsett en tillräcklig rapportering och uppföljning.

Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till valnämnden:

- ▶ I samband med valår bedriva ett arbete med intern kontroll genom att identifiera och analysera risker i nämndens verksamhet samt ta ställning till hur dessa risker ska hanteras. Ett arbetsätt för detta kan till exempel vara att nämnden görs delaktiga i kommunstyrelsens riskanalys och upprättande av plan för intern kontroll. Valnämnden bör även ta del av uppföljningen av internkontrollplanen.

6. Beredning *Framtidens välfärd och samhällsutveckling*

Fullmäktiges beredning har till uppgift att utifrån behov av framtidens välfärd och samhällsutveckling ta fram rapporter och analyser som underlag till fullmäktigeberedningen ska löpande utvärdera vision, övergripande mål samt inriktningar. Beredningen ska på uppdrag av fullmäktige också bereda ärenden.

Granskningen visar att beredningen under 2019 arbetat med att ta fram en ny vision för kommunen. I arbetet med framtagande av vision har beredningens ledamöter på olika vis under året inhämtat synpunkter från kommunens invånare. Detta har skett genom dialogmöten och enkätundersökning. Inom ramen för visionsarbetet har beredningen gjort en omvärldsanalys av andra kommuners visionsarbete. Bland annat har beredningen informerats om visionsarbetet i Varbergs kommun.

Av beredningens minnesanteckningar framgår att respektive arbetsgrupp i beredningen under året rapporterat sitt arbete till övriga delar av beredningen.

6.1. Vår bedömning

Vi bedömer att beredningen *Framtidens välfärd och samhällsutveckling* utfört sitt arbete i enlighet med kommunfullmäktiges uppdrag.

7. Samlad bedömning

7.1. Bedömning utifrån revisionsfrågorna

Revisionsfrågor	Bedömning
<p>Har kommunstyrelsen och nämnderna säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt?</p>	<p>Till viss del. Kommunen har en ny styrmodell från och med 2019. Vi bedömer att kommunstyrelsen och välfärdsnämnden till viss del bedrivit sina verksamheter i enlighet med fullmäktiges uppdrag. Av granskningen framgår inte hur styrelse och nämnd arbetat med de politiska inriktningsmålen.</p> <p>Vi bedömer att det finns brister i välfärdsnämndens ekonomistyrning. Vidtagna åtgärder med anledning av nämndens underskott har inte varit kostnadsberäknade. Vidtagna åtgärder har inte heller lett till en budget i balans.</p> <p>Vidare finns utvecklingsområden i styrelsens uppsikt över välfärdsnämnden. Styrelsen har inte fattat några beslut med anledning av underskott i välfärdsnämndens verksamheter.</p>
<p>Har kommunstyrelsen och nämnderna säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering? Det vill säga i enlighet med kraven i kommunens styrmodell.</p>	<p>Till viss del. Det finns utvecklingspotential vad gäller kommunstyrelsens rapportering till fullmäktige. Styrelsen har inte rapporterat sin ekonomi med den intervall som anges i fullmäktiges riktlinje. Vidare framgår inte hur styrelsen och välfärdsnämnden har följt upp de politiska inriktningsmålen.</p>
<p>Har kommunstyrelsen och nämnderna säkerställt en tillräcklig intern kontroll? Det vill säga i enlighet med kommunala anvisningar.</p>	<p>I huvudsak. Granskningen visar att det finns utvecklingsområden vad gäller den interna kontrollen i kommunen utifrån styrelsens övergripande ansvar för att främja en god intern kontroll. Därutöver finns utvecklingsområden vad gäller nämndernas arbete med riskanalyser och intern kontroll.</p>
<p>Har kommunfullmäktiges beredning utövat sitt uppdrag i enlighet med kommunfullmäktiges beslut?</p>	<p>Ja. Vi bedömer att kommunfullmäktiges beredning har bedrivit sitt arbete i enlighet med fullmäktiges uppdrag.</p>

7.2. Slutsatser

Syftet med den grundläggande granskningen har varit att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunalagen och God revisionsssed.

Utifrån de riktlinjer för styrning och uppföljning som finns i fullmäktiges budget samt i reglemente bedömer vi att kommunstyrelse och nämnder till viss del bedrivit sina respektive verksamheter i enlighet med fullmäktiges uppdrag. Den nyinrättade välfärdsnämnden har redovisat underskott under 2019. Vi bedömer att välfärdsnämnden kan utveckla sin ekonomistyrning genom att kostnadsberäkna vidtagna åtgärder för att synliggöra dess förväntade effekt.

Vidare bedömer vi att kommunstyrelsens uppsiktsplikt kan utvecklas och tydliggöras. Kommunstyrelsen har tagit del av rapportering av nämndens ekonomiska läge. Styrelsen har inte fattat några beslut utifrån rapporteringen.

2019 var första året med ny styrmodell i kommunen. Vi bedömer att det ännu inte är helt tydliggjort hur styrning och uppföljning ska ske inom ramen för den nya styrmodellen. Exempelvis saknas ekonomiska styrprinciper. Det är därför inte tydligt vilka åtgärder styrelse eller nämnd förväntas vidta vid ekonomiskt underskott.

Vi bedömer att styrelse och nämnder till viss del säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering. Det finns utvecklingspotential vad gäller kommunstyrelsens rapportering till fullmäktige. Styrelsen har inte rapporterat sin ekonomi med den intervall som anges i fullmäktiges riktlinje. Vidare framgår inte hur styrelsen och välfärdsnämnden har följt upp de politiska inriktningsmålen.

Vi bedömer att styrelse och nämnder i huvudsak tillsett en intern kontroll, men att det finns utvecklingsområden.

Göteborg den 2 mars 2020

Linnéa Johansson
Verksamhetsrevisor
Ernst & Young AB

Karin Knutsson
Verksamhetsrevisor
Ernst & Young AB

Rebecka Rask
Verksamhetsrevisor
Kvalitetssäkrare
Ernst & Young AB

Hans Gavin
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Auktoriserad revisor
Kvalitetssäkrare
Ernst & Young AB

Bilaga 1. Bakgrund

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprovningen. Enligt kommunallagen ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionssed. Styrelse och nämnders ansvar för verksamheten regleras bland annat i kommunallagen. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt God revisionssed 2018 ska den grundläggande granskningen ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt måluppfyllelse. Enligt God revisionssed handlar den grundläggande granskningen bland annat om frågor avseende hur styrelse och nämnder har:

- ▶ Tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och brutit ned dessa så att de fungerar som styrsignaler till verksamheten.
- ▶ Gjort en egen riskanalys.
- ▶ Uppföljning och rapportering av verksamhetens resultat samt beslut om åtgärder vid eventuella avvikelser.
- ▶ Ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering.
- ▶ Ett systematiskt arbete med sin interna kontroll avseende såväl verksamhet som redovisning.
- ▶ Tydliga beslutsunderlag och protokoll.

Granskningen har sin utgångspunkt i God revisionssed samt risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys 2019. Exempel på risker som revisorerna uppmärksammat i risk- och väsentlighetsanalysen är kompetensförsörjning, förändringar i plan- och bygglagen, anpassning av verksamheterna mot bakgrund av demografiska förändringar och orsaker till nettokostnadsavvikelser inom vissa kommunala verksamheter. Dessa och andra uppmärksamade risker behandlas översiktligt i den grundläggande granskningen.

Bilaga 2. Revisionskriterier

Enligt kommunstyrelsens reglemente ska styrelsen tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges fastställda mål och riktlinjer. Styrelsen ska regelmässigt rapportera till fullmäktige hur verksamheten i kommunen utvecklas. Styrelsen ska också rapportera hur den ekonomiska ställningen ser ut under året. Kommunstyrelsen ska en gång per tertial redovisa hur verksamheten utvecklas under löpande budgetår.

Enligt välfärdsnämndens reglemente ska nämnden tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt. Nämnden ska regelmässigt rapportera till fullmäktige hur verksamheten utvecklas. Nämnden ska också rapportera hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret. Nämnden ska överlämna redovisning till kommunstyrelsen inom upprättande av kommunens årsredovisning.

Miljö- och bygglovsnämnden ska enligt reglemente redovisa till fullmäktige hur nämnden dels fullgjort sina uppgifter enligt reglementet, dels genomfört viss verksamhet inom ramen för de riktlinjer eller andra generella beslut om verksamheten som fullmäktige har fastställt samt redogöra för hur uppdrag som delegerats har fullgjorts.

Enligt reglementet för intern kontroll har kommunstyrelsen det övergripande ansvaret för att tillse en god intern kontroll, samt för att tillse en organisation som främjar den interna kontrollen. Enligt reglementet ansvarar välfärdsnämnden för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde. Detta innefattar enligt reglementet att årligen upprätta, genomföra och följa upp en plan för intern kontroll.

I Härryda kommun finns en fast beredning, *Framtidens välfärd och samhällsutveckling*. Enligt fullmäktiges arbetsordning ska beredningen ta fram rapporter och analyser som underlag till fullmäktige samt löpande utvärdera kommunens vision, övergripande mål och inriktningar. Beredningen ska också bereda ärenden på uppdrag av fullmäktige.

Bilaga 3. Källförteckning

Dialoger med presidium

- ▶ Kommunstyrelsen 2019-11-25
- ▶ Valfärdsnämnden 2019-14-02
- ▶ Miljö- och bygglovsnämnden 2019-12-02
- ▶ Valnämnden 2019-12-05

Dokumentförteckning

- ▶ Kommunbudget 2019
- ▶ Kommunstyrelsens budget med verksamhetsplan 2019
- ▶ Valfärdsnämndens budget med verksamhetsplan 2019
- ▶ Sektorsplan, sektorn för socialtjänst
- ▶ Sektorsplan, sektorn för utbildning och kultur
- ▶ Sektorsplan, sektorn för samhällsbyggnad
- ▶ Sektorsplan, sektorn för teknik och förvaltningsstöd
- ▶ Plan för visionsarbetet
- ▶ Kommunfullmäktiges arbetsordning
- ▶ Översyn av politisk organisation och styrning
- ▶ Utkast till årsredovisning 2019

Delårsrapporter per augusti 2019

- ▶ Kommunens samlade delårsrapport
- ▶ Kommunstyrelsen
- ▶ Valfärdsnämnden

Reglementen

- ▶ Reglemente för intern kontroll, gällande från den 1 januari 2019
- ▶ Reglemente för valnämnden, gällande från den 26 februari 2018
- ▶ Reglemente för valnämnden, gällande från 17 oktober 2019
- ▶ Reglemente för kommunstyrelsen, gällande från den 1 januari 2019
- ▶ Reglemente för valfärdsnämnden, gällande från den 1 januari 2019
- ▶ Reglemente för miljö- och bygglovsnämnden, gällande från den 1 januari 2019

Protokoll från kommunstyrelsen och nämnderna

<i>Kommunstyrelsen</i>	<i>Välfnärdsnämnden</i>	<i>Miljö- och bygglovsnämnden</i>	<i>Valnämnden</i>	<i>Fast beredning</i>
▶ 2019-01-10	▶ 2019-01-02	▶ 2019-01-23	▶ 2019-01-10	▶ 2019-01-22
▶ 2019-01-24	▶ 2019-01-16	▶ 2019-02-20	▶ 2019-02-26	▶ 2019-02-19
▶ 2019-02-07	▶ 2019-01-30	▶ 2019-03-20	▶ 2019-04-16	▶ 2019-03-19
▶ 2019-02-21	▶ 2019-02-18	▶ 2019-06-12	▶ 2019-05-29	▶ 2019-04-09
▶ 2019-03-07	▶ 2019-02-27	▶ 2019-07-11	▶ 2019-08-27	▶ 2019-05-14
▶ 2019-03-21	▶ 2019-03-13	▶ 2019-08-20		▶ 2019-06-11
▶ 2019-04-04	▶ 2019-03-20	▶ 2019-09-25		▶ 2019-08-20
▶ 2019-04-23	▶ 2019-03-27	▶ 2019-11-05		▶ 2019-09-17
▶ 2019-05-02	▶ 2019-04-10	▶ 2019-12-11		▶ 2019-10-15
▶ 2019-05-16	▶ 2019-04-24			▶ 2019-11-12
▶ 2019-05-29	▶ 2019-05-08			▶ 2019-12-17
▶ 2019-06-13	▶ 2019-05-22			
▶ 2019-08-22	▶ 2019-06-03			
▶ 2019-08-29	▶ 2019-07-02			
▶ 2019-09-12	▶ 2019-08-07			
▶ 2019-09-25	▶ 2019-08-21			
▶ 2019-10-10	▶ 2019-09-04			
▶ 2019-10-24	▶ 2019-09-18			
▶ 2019-11-07	▶ 2019-10-02			
▶ 2019-11-21	▶ 2019-10-16			
▶ 2019-12-05	▶ 2019-11-06			
	▶ 2019-11-13			
	▶ 2019-12-04			
	▶ 2019-12-18			